

Vragen en antwoorden over het Schmallenbergvirus

versie 1 februari 2012

Is er mogelijk gevaar voor omwonenden/mensen?

Op basis van de beschikbare informatie concluderen experts van het RIVM dat overdracht van het virus op mensen niet uitgesloten kan worden maar zeer onwaarschijnlijk is. Het virus waar het Schmallenbergvirus op lijkt, (het Akabanevirus), wordt niet van dieren naar mensen overgedragen.

Het RIVM, het CVI en de GD houden de ontwikkelingen nauwgezet in de gaten. Bij contact met dieren worden de gebruikelijke hygiënemaatregelen aangeraden.

Zie ook het nieuwsbericht [‘Risico Schmallenbergvirus voor mensen lijkt klein’](#)

Komt het virus ook in de melk of het vlees terecht?

Er zijn geen aanwijzingen dat het virus in de melk of het vlees terecht komt.

Wat moeten veehouders doen als lammeren en kalveren misvormd geboren worden?

Veehouders kunnen dan het beste hun dierenarts bellen. De dierenarts kan helpen bij verlossingen, kan niet-levensvatbare dieren euthanaseren en kan ervoor zorgen dat de GD Veekijker wordt geïnformeerd. Er geldt een meldplicht voor houders van dieren die misvormde schapen- of geitenlammeren of kalveren baren. Deze meldplicht is ingesteld om een goed beeld te krijgen van de ernst, aard en geografische verspreiding van het Schmallenbergvirus. Dierhouders kunnen hun melding doen bij de NVWA via telefoonnummer (045) 546 62 30 of via [de website van de NVWA](#). De meldplicht geldt voor alle dierhouders en ook voor dierenartsen en voor personen die werkzaam zijn in onderzoeksinstellingen.

Moet ik mijn dieren binnen houden?

Nee, het is niet verplicht dieren binnen te houden. Het Schmallenbergvirus wordt waarschijnlijk verspreid door knutten (een soort kleine insecten) Deze zijn niet actief in de winter. Bovendien staan de meeste dieren nu al binnen.

Moeten veehouders extra maatregelen nemen?

Bij direct contact met dieren is het verstandig de gebruikelijke hygiënemaatregelen te nemen. Bij problemen zoals diarree, zieke koeien of misvormingen bij kalveren of lammeren

kunnen veehouders het beste contact opnemen met de eigen dierenarts. Er geldt een meldplicht voor houders van dieren die misvormde schapen- of geitenlammeren of kalveren baren.

Gaan er bedrijven op slot?

Nee, bedrijven met dieren met het Schmallenbergvirus worden niet op slot gezet. Het virus is niet Europees aangifte- of bestrijdingsplichtig. Daarnaast is op slot zetten bedoeld om de verspreiding tegen te gaan. Op dit moment vindt er geen verspreiding plaats en heeft de infectie al een paar maanden geleden plaats gevonden.

Wordt mijn bedrijf geruimd als ik het virus op mijn bedrijf heb?

Nee. Het ruimen van besmette dieren heeft meestal het doel verspreiding van een ziekte tot stilstand te brengen. De infectie van de dieren heeft al een paar maanden geleden plaats gevonden en er zijn geen aanwijzingen dat het virus zich nu verspreidt. Daarnaast is het Schmallenbergvirus op dit moment niet Europees aangifte- of bestrijdingsplichtig.

Is er een vaccin of medicijn?

Nee, op dit moment is er geen vaccin of medicijn. Er wordt op dit moment wel maximaal ingezet op de ontwikkeling van een vaccin. Hierbij werken onderzoeksinstituten en de farmaceutische industrie samen, zowel in Nederland als in Duitsland. Toch is het mogelijk dat er voorafgaand aan de nieuwe periode waarin knutten volgend jaar actief zijn nog geen vaccin beschikbaar is.

Ik werk met dieren, kan ik uit voorzorg maatregelen nemen?

Hoewel er nu geen aanwijzingen zijn dat dit virus bij mensen ziekte kan veroorzaken adviseert het RIVM aan werknemers om de gebruikelijke hygiënemaatregelen rondom het werpen van dieren en het afvoeren van kadavers strikt te hanteren. Zwangeren wordt altijd al afgeraden om bij dieren verloskundige handelingen te verrichten. Kijk voor meer informatie over algemene richtlijnen rondom verlossingen bij dieren op de website van de arbocatalogus van de KNMvD.

Ik heb contact gehad met besmette dieren en heb klachten, wat moet ik doen?

Er zijn nu geen aanwijzingen dat dit virus bij mensen ziekte kan veroorzaken. Uit voorzorg wordt aan veehouders, dierenartsen en andere personen die direct contact hebben gehad met afwijkende dieren wel gevraagd om bij ongewone gezondheidsklachten contact op te nemen met de GGD. En zoals altijd geldt de aanbeveling om bij direct contact met dieren de gebruikelijke hygiënemaatregelen in acht te nemen.

Het Schmallenbergvirus wordt op steeds meer bedrijven aangetroffen. Betekent dit dat het virus zich snel verspreidt?

Het Schmallenbergvirus wordt waarschijnlijk verspreid door knutten (een soort muggen). Deze knutten zijn in de winter niet actief. Het Schmallenbergvirus wordt dus tijdens de winter (waarschijnlijk) niet verspreid. De dieren die nu misvormde lammeren of kalveren baren zijn waarschijnlijk al in de zomer van 2011 besmet met het Schmallenbergvirus. Er wordt op een bedrijf onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van het Schmallenbergvirus na een melding van een misvormd geboren dier. Aangezien veehouders, dierenartsen en personen die werkzaam zijn bij onderzoeksinstellingen verplicht zijn om misvormd geboren dieren te melden, stijgt het aantal bedrijven waar onderzoek naar misvormd geboren dieren wordt gedaan. Hierdoor stijgt ook het aantal bedrijven waar het Schmallenbergvirus wordt aangetroffen.

Wat is het verschil tussen de PCR-test waarmee het Schmallenbergvirus na een melding van misgeboorten kan worden aangetroffen en de bloedtest die ontwikkeld wordt?

De PCR-test werkt op het erfelijk materiaal van het virus en een bloedtest is doorgaans gericht op het aantonen van afweerstoffen tegen het virus. Met zo'n bloedtest zal vastgesteld kunnen worden of een dier in contact is geweest met het virus.

Zal de introductie van de bloedtest ook leiden tot meer positieve bedrijven?

Een bloedtest waarmee antistoffen tegen het virus worden aangetoond zal vrijwel zeker leiden tot meer positieve bedrijven. Afweerstoffen blijven tot lange tijd na infectie aanwezig in het lichaam terwijl het virus bij een dier snel uit het lichaam wordt verwijderd. Bij ongeboren lammeren en kalveren kan het virus zich langer handhaven in het lichaam.

Op welke wijze wordt er getest op het Schmallenbergvirus?

De enige test die op dit moment beschikbaar is, is een zogenoemde PCR-test waarmee het Schmallenbergvirus aangetoond kan worden. Het virus kan met deze test echter alleen aangetoond worden bij zieke dieren die het Schmallenbergvirus in het bloed hebben. De periode dat dieren het Schmallenbergvirus in het bloed hebben duurt normaal niet langer dan circa een week.

Het Schmallenbergvirus is waarschijnlijk een vector-overdraagbare ziekte waarbij de vectoren die de ziekte overbrengen (knutten en muggen) nu niet actief zijn. Daarom zijn er naar verwachting nu geen zieke dieren met het virus in hun bloed. Het insturen van bloedmonsters van bedrijven heeft daarom op dit moment geen zin.

De verwachting is dat er wel restanten van het virus aangetoond kunnen worden bij ongeboren vruchten. Deze dieren zijn al eerder besmet en daarbij zijn mogelijk virusdeeltjes achtergebleven. Daarom worden misvormd geboren dieren op een bedrijf getest op de aanwezigheid van het Schmallenbergvirus. Het is mogelijk dat het virus dan al verdwenen is en bij deze test niet wordt aangetroffen omdat de infectie al eerder in de dracht heeft plaatsgevonden.

Om te kunnen onderzoeken of (ouder) dieren op het bedrijf eerder geïnfecteerd zijn geweest met het Schmallenbergvirus wordt nu een test ontwikkeld waarmee antistoffen tegen het Schmallenbergvirus in het bloed kunnen worden aangetoond. Als deze test er is kan het aantal positieve bedrijven verder oplopen.

Is het Schmallenbergvirus hetzelfde als blauwtong (bluetongue)

Nee, het blauwtongvirus en het Schmallenbergvirus zijn twee verschillende virussen uit twee verschillende virusgroepen. Wel is het zo dat blauwtong verspreid wordt door knutten, dit is bij het Schmallenbergvirus vermoedelijk ook zo. Verder lijken sommige ziekteverschijnselen veroorzaakt door blauwtong en het Schmallenbergvirus enigszins op elkaar.

Is er een overeenkomst met Q-koorts?

Nee, er is geen overeenkomst met de Q-koorts. De ziekte die veroorzaakt wordt door het Schmallenbergvirus vertoont grote verschillen met Q-koorts. Beide ziekten komen voor bij schapen, maar Q-koorts wordt veroorzaakt door een bacterie en nu betreft het een virus. Daarnaast is er nu geen enkele aanwijzing dat het Schmallenbergvirus voor mensen ziekmakend kan zijn. (Q-koorts is een ziekte die wel van dieren op mensen kan overgaan.) Naar verwachting is de besmettingsroute bij het Schmallenbergvirus ook anders dan bij Q-koorts.

Wat doet de overheid tegen het Schmallenbergvirus?

Het virus is niet (Europees) aangifte- of bestrijdingsplichtig. Maar omdat het virus in potentie grote gevolgen kan hebben voor bedrijven en de sector volgt de overheid de ontwikkelingen nauwlettend. Daarnaast heeft de overheid budget vrijgemaakt voor nader onderzoek naar dit virus. Met het onderzoek hoopt de overheid:

- snel toepasbare testen te ontwikkelen om het virus vast te stellen;
- meer inzicht te krijgen in de verspreiding van het virus;
- het virus te typeren;
- een vaccin te ontwikkelen.

Er is op dit moment geen aanleiding om ingrijpende maatregelen zoals het ruimen van verdachte of zieke dieren te overwegen.

Werken Nederland en Duitsland samen bij de bestrijding van het Schmallenbergvirus?

Ja. Er vindt al sinds augustus nauw overleg plaats met Duitsland, er is dagelijks contact. Het Duitse Friedrich Löffler Institut (FLI) heeft een PCR-test voor het Schmallenbergvirus ontwikkeld en deze beschikbaar gesteld aan het Nederlandse Centraal Veterinair Instituut (CVI). Daarnaast werken onderzoeksinstituten en de farmaceutische industrie in Duitsland en Nederland samen bij de ontwikkeling van een vaccin.

Meer informatie:

Algemene informatie over het Schmallenbergvirus en over de maatregelen van de Rijksoverheid vindt u op www.rijksoverheid.nl/schmallenbergvirus.

Op de website van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) vindt u informatie over het aantal gemelde bedrijven per provincie waar het Schmallenbergvirus wel of niet is aangetoond of nog in onderzoek is. Ook vindt u er een kaart van Nederland met de locaties van bedrijven waar het virus is aangetoond.

<http://www.vwa.nl/onderwerpen/dierziekten/dossier/schmallenbergvirus>

Op de website van de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) vindt u meer vragen en antwoorden over het Schmallenbergvirus en over de symptomen.

<http://www.gddeventer.com/nl/25251361-Schmallenbergvirus.html>

Op de website van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) vindt u antwoorden op veelgestelde vragen over het Schmallenbergvirus en de volksgezondheid.

<http://www.rivm.nl/Onderwerpen/Onderwerpen/S/Schmallenbergvirus>

Op de website van het LEI (Wageningen UR) staat een factsheet met cijfermateriaal. In het factsheet staat bijvoorbeeld hoeveel bedrijven met gevoelige diersoorten er in Nederland zijn en hoe hoog de inkomens van deze bedrijven zijn.

http://www.lei.wur.nl/NL/nieuwsagenda/nieuws/Factsheet_Schmallenbergvirus.htm

Op www.government.nl vindt u Engelstalige informatie over het Schmallenbergvirus. Hier vindt u ook vertalingen van alle Kamerbrieven en nieuwsberichten over het Schmallenbergvirus.